

Interessant forskning om «gruppbøendet» i Sverige

Det foregår forskning i våre naboland som vil ha interesse også hos oss. I tidskriftet *Handikappforskning pågår* utgir Centrum för handikappforskning ved Uppsala Universitet lettlest informasjon om aktuell forskning i Sverige. I nr.1, 2001 av dette bladet, kom vi over et intervju med Astrid Kubis om forskningen hun holder på med.

Temaet er overgrep som beboere i bofellesskap utsettes for – av andre beboere. Vold og trusler eller for eksempel tyveri forekommer, men det anmeldes sjelden. Slikt har skjedd i de fleste bofellesskap som Kubis var i kontakt med. Gjerningsmannen foregrep seg ofte på personer som ikke forsvarer seg, og ofte handlet det om gjentatte overgrep. Men i stedet for å anmelde lovbrudd, prøver personalet å trøste den det har gått utover, dempe konfliktene og holde det innoen «familien». I høyden ble slikt tatt opp med overordnede i kommunen.

En forklaring er at det er vanskelig å gjøre noe med det. Gjerningsmannen kan kanskje flytte til et annet sted, men det ville bare være å flytte problemet. En annen forklaring på at lovbrudd ikke anmeldes, er synet på utviklingshemmede. «*De betraktas som barn och därmed blir deras gärningar ett barns gärningar – gärningsmannens oskuld gör att gärningen i sig blir oskuldig.*» Det følger av dette at rettslig straff ikke vil bli forstått, og at den derfor vil være meningsløs. Problemet med slike rensonnement er at offeret blir glemt når

man argumenterer for at den som forvolder overgrepet kan ikke for det og derfor ikke kan straffes etter loven. Dermed blir offeret også satt utenfor det rettslige. Bofellesskapet blir en rettsfri sone, offeret blir rettsløs, påpeker Kubis.

Saker der personale eller andre foregriper seg på personer med utviklingshemning fører til oppslag i avisene og til at folk blir opprørt – særlig fordi overgrepet har gått ut over noen som er «forsvarsløse». Det blir ikke håndtert som like alvorlig, om det er en medbeboer

som er gjerningsmann. Det spørres om det spiller så stor rolle for offeret om gjerningsmannen er denne eller hin. Derimot er det særlig alvorlig at vold fra en medbeboer jo skjer i offerets hjem, mener Kubis. Som individer, i forhold til hverandre, er beboerne rettsløse, konkluderer denne forskeren.

Astrid Kubis kan nås på e-post-adressen astrid.kubis@soc.uu.se blir det opplyst.

-hfo

HANDIKAPPFORSKNING PÅGÅR, tidskrift utgiven av Centrum för handikappforskning (Uppsala Universitet)

Tidskriften «Handikappforskning pågår» ges ut sedan 1992 med 4 nummer per år. Finns också som taltidning. Tidningen är avsedd att vara dialog mellan forskare, personer med funktionshinder, handikapporganisationer och yrkesfolk. Den speglar forskning om handikapp i hela landet och berättar kortfattat och lättläst om aktuell forskning och nya resultat.

För prenumeration (160:-/år) eller provexemplar: Tfn 018-663577, fax 018-506404